

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 181. Momentosæ de contritione quæstiones resolvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

ulla pœnitentiâ remittere queat; non tamen spectatâ iustitiâ suâ. Neque enim Deus est omnipotens, nisi omnipotentiâ iustâ, omnipotentiâ clementi, &c. Ideoque to. 1. de Deo, distinct. 10. n. 123. probavi, quod Deus iure supremi sui in creaturas dominii, creaturam innocentem æternò nequeat addicere igni. Neque enim Deo tribuere debemus supremum in creaturas dominium, ab æquitate, iustitiâ, clementiâ, aliisque divinis attributis separatum, sed supremum dominium, æquum, iustum, clemens, &c. Creaturam verò innocentem æternò igni addicere, est contra regulam supremæ æquitatis, iustitiâ, clementiâ, &c.

CAPUT CLXXX.

Necessè non est quòd contritio præcedat Confessionem; sed sufficit quòd præcedat, vel comitetur absolutionem.

2243 **S**icut communis sententiâ, tametsi contradicentes habeat Ferdinandum de Castro-Palao, Comick, &c. Et probatur 1.º ex communi sensu fidelium, communi consensu Doctorum, communique praxi Confessariorum, qui solliciti esse non solent de eo quòd contritio præcedat, sed solum quòd præcedat, vel comitetur absolutionem. Peccatâ namque confessione, demùm excitant pœnitentes ad contritionem; quâ tunc elicitâ, Confessarioque significatâ, statim absolvunt. Itaque praxim confirmat veteris Ecclesiæ praxis, secundum quam primò recipiebatur peccatorum confessio; deinde pœnitentes jubebantur variis pietatis exercitiis, pœnitentiæque operibus contritionem sibi procurare. Ac tandem sine nova confessione absoluebantur. Videri potest D. Nicole Instruct. 4. de pœnit. c. 23.

2249 2.º quia confessio dolorosa esse potest, tametsi contritio subsequatur ipsam, non præcedat. Cum hoc ipso dolorosa sit, quo fit intentione sacramentalis absolutionis debet suscipiendâ; atque adeò intentione doloris ante absolutionem, vel sub illa concipiendâ. Per ejusmodi namque intentionem, dolor confessionem concomitatur in voto, proxime exequendo.

Nec est ratio negandi confessionem sufficienter dolorosam esse, per hoc quòd fiat intentione concipiendi verum dolorem, vel mediâ Confessarii admonitione, seu instructione concipiendum; vel à Deo impetrandum per bona opera à Confessario injungenda, & ante absolutionem peragenda, sicut fiebat prioribus Ecclesiâ sæculis.

2250 Nec momentosa est ratio quæ objicitur à nonnullis in contrarium: quòd utique confessio, facta absque præcedente vel concomitante dolore, non magis sit reconciliativa, quàm absolutio sic data. Cum confessio non sit reconciliativa pro instanti quo ipsa est, sicut absolutio; sed pro instanti subsequenti absolutionis; ideoque sufficiat, quòd fiat intentione eliciendi dolorem (necessariam ad reconciliationem) præviè, vel concomitantèr ad absolutionem.

CAPUT CLXXXI.

Momentosa de contritione quæstiones resolvuntur.

2251 **Q**ueritur 1.º an dolor possit diù præcedere confessionem, vel absolutionem? 2.º an novus dolor toties excitandus sit, quoties nova impenditur absolutio? 3.º an dolor de peccatis concipi debeat in ordine ad Sacramentum? 4.º an dolor semel conceptus, per lapsum subsequentem in peccatum, seu mortale, seu veniale, retractari censetur?

Ad primum respondeo affirmativè cum Soto,

Candido, Maratio, & Leandro à SS. Sacram. Quia iudicium sacramentale institutum est ad instar iudicii forensis, quòd censetur moraliter unum, licet sententiâ diù post causæ discussionem proferatur. Quemadmodum ergo in iudicio forensi præcedentiâ discussionis causæ, etiam ad plures dies, vel hebdomadas, non obstat moralitèr unitati iudicii; sic in iudicio sacramentali præcedentiâ confessionis, vel doloris, etiam ad plures dies, vel hebdomadas, eidem unitati non obstat, dummodò actus isti pœnitentiæ moraliter permanere censentur. Censetur autem moraliter permanere, quamdù neque explicitè, neque implicitè retractantur. Neque enim alia requiritur unio, seu moralis, seu physica, inter materiam & formam iudicii sacramentalis, quàm inter materiam & formam iudicii forensis, uti constat ex veteris Ecclesiæ praxi, secundum quam inter confessionem & absolutionem intercedebat intervallum non modici temporis, quo pœnitens (secundum Canones) pœnitentiæ operibus exercebatur. Proinde non dubitandum inquit Maratius de Sacram. disput. 2. sect. 7.) *quoniam valida foret absolutio Sacerdotis, quæ multis hebdomadibus, imò mensibus, daretur post auditam pœnitentiæ confessionem. Quæ quamvis tamdiù differri non soleat, non desunt tamen casus, in quibus ad aliquos dies, imò hebdomadas, differret aliquando, & differri etiam expedis; dummodò pœnitens adhuc censetur se subijcere clavibus, in ordine ad absolutionem, nec novo peccato, seu aliter, peccatorum suorum dolorem vel confessionem retractare.*

Hinc validum fructuosumque est Pœnitentiæ Sacramentum, si quis præcedenti vesperâ, conscientia discussâ, excitatoque de peccatis dolore, cum proposito confitendi, sequenti die sine novo dolore confessus absolvatur. Ita Bassæus, aliique passim.

Ad secundum respondeo negativè cum Rosella, Petro Ledesma, Joanne de la Cruz, & aliis, quos Diana refert p. 11. tr. 5. resol. 21. Ratio est, quia idem dolor subservire potest duplici absolutioni: eum ad novam absolutionem sufficiat nova confessio, prout constat ex communi praxi fidelium, sacramentaliumque iudicium, qui sine novo dolore, tametsi non sine nova confessione, iteratò absolvunt oblitos alicujus peccati mortalis, illud paulò post acceptam absolutionem sine novo dolore confitentis. Neque fideles novum tunc dolorem elicere solent. Enimverò ut quid novus dolor requireretur, si prior moraliter adhuc perseveret, ad peccatumque de novo confessum virtualiter saltem se extendat? Si dolor primò elicitus adhuc actu perseveraret, nulli dubium, quin novæ sufficeret absolutioni (perquam enim absurdum est asserere, quòd illius requiratur interruptio, quasi continuatio absque interruptione oblit fructuosæ absolutioni peccati in confessione oblit) pariter ergo sufficiat, si adhuc perseveret virtute.

Nec quia ad novam absolutionem nova requiritur confessio, nova pariter requiritur contritio. Disparitas est enim, quòd ad novam sententiam, etiam forensis, nova requiritur causæ propositio, novaque rei subiectio. Quæ fit per novam confessionem, non per novam contritionem. Et sicut ad novam sententiam sic in iudicio forensi nova requiritur causæ propositio, ut nova non requiratur probatio, magis quàm nova causa; sic in iudicio sacramentali sic nova requiritur confessio, ut nova non magis requiratur contritio (perquam pœnitens probet novâ se absolutione dignum) quàm nova requiratur causa, seu novum aut distinctum peccatum. Ad novam proinde absolutionem, si ut nova sic requiratur confessio, ut novum seu distinctum non requiratur peccatum, sed sufficiat nova confessio, si ve peccatorum alia

legitimè confessorum, sive peccati in confessione oblii: sic nova sic requiritur confessio, ut non requiratur nova seu distincta contritio, sed eadem contritio duplici formæ perinde subijci queat, ac idem ei subijci queat peccatum. Perinde etiam, ut eadem probatio duplici sententiæ perinde subijci potest, sicut eadem causa, dummodò nova fiat illius propositio, reique subjectio.

55 In aliis quidem Sacramentis eadem materia proxima, v. g. eadem absolutio, unctio, &c. diversis formis subservire nequit. Sed hoc ideo, quia impossibile est, quòd eadem absolutio, unctio, &c. semel exhibita, rursus postea exhibeatur: utpote actus transiens, nec moraliter perseverans, postquam transit. Contritio verò moraliter perseverat, etiam postquam physicè transit. Nec potest tamdiù præcedere formam in aliis Sacramentis, sicut contritio præcedere potest absolutionem in Sacramento Pœnitentiæ.

56 Et vide quid sequeretur, nisi vera foret assertio nostra. Sequeretur enim quòd infirmus, post absolutionem, recordatur peccati mortalis non confessi, tamen Confessarium revocaret, dicens, se velle & debere confiteri, si antequam novum conciperet dolorem, rationis usu privatus, cum concipere non posset, absolvi non posset. Quod videtur inconveniens.

Ad tertium respondeo cum Card. de Lugo, Reginaldo Rallero, &c. non esse necessarium, quòd intentio suscipiendi Sacramentum, vel confitendi, sit causa movens ad dolorem, vel quòd dolor ad confessionem dirigatur per intentionem distinctam à proposito servandi mandata, seu facienda quæ necessaria sunt ad reconciliationem cum Deo. Tum quia in hac intentione confitendi voluntas continetur. Tum quia sufficit quòd dolor ad Sacramentum referatur posteaquam conceptus est, tamen dum conciperetur, non occurreret memoria Sacramenti. Sufficit (inquam) quòd dolore ante conceptum, nec retractato, poenitens utatur ad suscipiendum Sacramentum. Sufficit namque dolor cum spe veniæ, & voto præstandi reliqua. Nec amplius requirit Tridentinum sess. 14. c. 4. ubi explicans conditiones doloris, cum Sacramento requisiti, nihil insinuat de alia intentione, quàm proximè dicta.

57 Ad quartum respondeo 1.º. dolorem semel conceptum retractari per subsequentem lapsum in mortale peccatum. Utpote per quem retractatur odium & detestatio peccati, voluntasque amplius non peccandi.

58 Respondeo 2.º. per lapsum subsequentem in aliquod veniale, non retractari dolorem de aliis venialibus, nec de mortalibus. Quia odium & detestatio mortalium, voluntasque amplius ea non committendi, stat cum voluntate committendi aliquod veniale. Sicut & dolor de uno veniali, cum non dolore, imò cum affectu aliorum venialium. Neque enim legitimus de venialibus dolor necessariò se extendere debet ad omnia venialia, & quamvis dolor de mortalibus, ut legitimus sit, ad omnia mortalia se extendere debeat, non tamen ad omnia venialia. Dolor autem conceptus de aliis venialibus tamdiù permanere censetur (saltem habitualiter, quod in præfenti sufficit) quamdiù expressè non retractatur, nec in ea quis relabatur.

CAPUT CLXXXII.

Ne venialia quidem absque perfecta vel imperfecta contritione remitti queunt, sive per Sacramenta, sive per Sacramentalia.

59 Primum quia ut Augustinus dicit epist. 48. ne quemquam putes à quocumque sive magno, sive parvo peccato, ad correctionem sine poenitentia transire posse.

2.º. ut peccator, sive magnus, sive parvus, delicti veniam consequatur, voluntatem malam, Deoque injuriosam retractare debet per poenitentiam. Quæ in Sacramento (ut pars jus) formalis est contritio. Extra Sacramentum, dum peccata memoriæ non occurrunt, etsi non necessariò sit contritio formalis, saltem necessariò est contritio virtualis, quæ Deo quis sic afficitur, ut si memoriæ venialia occurrerent, ea propter Deum detestaretur.

Ad hoc porro ut contritio sufficiat ad remissionem venialium aliquorum, sufficere non debet ad remissionem omnium. Ad hoc etiam ut contritio sufficiat ad consequendam veniam omnium mortalium, eo ipso sufficere non debet ad remissionem venialium. Cùm eo ipso non sit retractatio affectus ad venialia, quo retractatio est affectus ad mortalia.

Nec contrarium probat axioma: qui potest plus, potest & minus. Utpote quod procedit de minori contento in illo majori; secus si in eo nec formaliter, nec virtualiter continetur (neque enim potens docere Theologiam, eo ipso potens est docere agriculturam) contritio autem venialium, nec formaliter, nec virtualiter continetur in contritione mortalium: cùm mortalium omnium non raro sit contritio, quæ ne quidem sit virtualis contritio venialium.

Ex dictis collige, cum qui venialia confitetur, de iis habere debere contritionem, cum proposito emendationis; non quidem extendente se ad emendationem omnium collectivè, sed omnium distributivè, seu singulorum. Tamen enim contritio mortalium esse debeat cum proposito vitandi omnia, tam collectivè, quàm distributivè; non sic est de venialibus. Cum humanæ vite infirmitas hoc non patitur. Ut enim S. Thom. ait 3.º. q. 87. a. 1. ad 1. homo in gratia constitutus, potest vitare omnia mortalia, & singula. Potest etiam vitare singula venialia; sed non omnia. Unde patet difficilem non esse de venialibus contritionem, sicut de mortalibus. Neque ex frequenti lapsu in venialia tam facile præsumi defectum contritionis, quàm ex frequenti lapsu in mortalia. Quòd enim in confessa venialia frequenter quis relabatur, provenit ex impossibilitate vitandi omnia. Ob quam proximè dixi non esse necessarium propositum vitandi omnia, sed propositum vitandi singula, cui venialia confitens addere debet propositum majori studio vigilandi ad eorum diminutionem. Ad quam vigilantiam, seriumque consensum Christiani omnes, ac præsertim Religiosi tenentur (vi obligationis seriò & sincerè tendendi ad perfectionem, proficiendique in via virtutis in qua non proficere, juxta sanctos Patres deficere est) neque enim ad majorem in dies profectum seriò emittuntur, qui peccata venialia, tamquam spiritualis profectus impedimenta, minuere seriò & sincerè non satagunt.

Cæterùm si sola quis venialia sine ullo confessetur dolore, & sine ullo emendationis proposito, mortali se crimine obstringit. Quia per hoc causa est irriti Sacramenti. Quod enim Philippus Faber, Professor Patavinus, ait, irritationem Sacramenti in re levi, solum esse veniale peccatum, admitti non potest. Quis Sacramentum reddere totaliter irritum & infructuosum, sive per indispositionem materiæ gravis, sive per indispositionem materiæ levis, non esse non potest irreverentia gravis. Quemadmodum non esse non potest injuria gravis, totalis occisio hominis, sive ense, sive acu fiat. Aliud esset, si quatuor dimittat venialia quis confiteretur, cum dolore sic se extendente ad tria, ut affectus remaneret ad quartum. Tunc enim Sacramentum non efficeretur totaliter irritum & infructuosum. h.º. quòd equidem subijceretur materia supra